

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ МИСТЕЦТВА У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Освітня програма – «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність **025 Музичне мистецтво**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія мистецтва у вищій школі
Освітня програма	025 Музичне мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	I курс, II семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу
<p>Мета викладання дисципліни – науково обґрунтувати теоретичні знання та комплекс практичних рішень психологічних проблем, що виникають у процесі сприйняття різних видів мистецтва та художньої діяльності митця; загальні положення і етапи творчого процесу; особливості процесів комунікації в різних видах мистецтва; специфіку мистецького психоаналізу та психокорекції особистості, зокрема в умовах вищої школи.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практично аналізувати особливості художнього сприйняття, мислення і уяви у різних видах мистецтва; • класифікувати види мистецтва за рівнем і чинниками їх впливу на психіку людини; • застосовувати методи психоаналізу до характеристики творчої особистості; • оволодіти методикою аналізу і розвитку уваги, сприйняття, мислення, уяви митця в різних видах творчої діяльності; • володіти методами використання арт-терапії у поєднанні з музичною терапією.
Компетентності
<p>ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати автономно.</p>

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 10. Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Мистецтво та його види (візуальні та часові, візуально-часові). Проблеми психології мистецтва.	Вивчити відмінності і засоби психологічного впливу різних видів мистецтва	Ознайомлення з різними вилами мистецтва, засадами їх класифікації стосовно засад психологічного впливу
2.	Творчість. Художня і музична творчість, їх спільні і відмінні риси. Внутрішньопсихологічний конфлікт (ВОНО, Я, НАД-Я) у творчості.	Вивчити особливості видів творчого процесу, їх спільні та відмінні риси.	Практичне опанування аналізу творчого процесу
3.	Психоаналіз і творчість. Етапи творчого процесу. Мотивація та стимуляція творчості. Інтуїція у творчості. Сублимація і творчість.	Опанувати етапи і особливості процесу творчої діяльності	Практичне опанування аналізу творчого процесу
4.	Мистецький твір та особистість. Психологічна корекція особистості засобами мистецтва	Вивчити специфіку створення твору в різних видах мистецтва	Специфіка створення мистецького твору
5.	Психологія сприйняття у мистецтві. Особливості сприйняття. Колір, форма, світло і тінь, перспектива у сприйнятті.	Опанувати психологію впливу окремих елементів на	Практичне опанування аналізу мистецького сприйняття

		мистецьке сприйняття	
6.	Психологія архітектури. Сприйняття архітектурних стилів, їх вплив на психіку людини.	Ознайомитися із загальними можливостями сприйняття і впливу архітектури	Практичне опанування аналізу архітектурних стилів
7.	Психологія риторики.	Ознайомитися із науковими засадами та психологією риторики для музикантів	Практична робота №1, індивідуальний ораторський виступ на тему дотичну до магістерської роботи
8.	Психологія театральної діяльності. Психологія акторської та режисерської творчості.	Опанувати можливості впливу й сприйняття театральних зразків	Практичне опанування аналізу театральних зразків
9.	Психологія живопису. Живописні стилі, особливості їх впливу на психіку людини. Використання кольору в сучасному дизайні.	Опанувати можливості впливу кольору та форм на сприйняття	Практичне опанування аналізу живописних зразків
10.	Психологія літератури. Вплив різних жанрів, стилів, тематики на психіку людини. Використання впливу слова і дизайну в літературі	Опанувати можливості впливу слова, жанрів, стилів на читача, специфіки дизайну літературних видань	Практична робота №2, вплив літературного твору на читача.
11.	Психологія синтезованих видів мистецтва (опера, балет, кіно).	Опанувати можливості впливу синтезованих видів мистецтва	Практична робота №3, вплив кінотвору або оперного твору на глядача
12.	Творчість і хвороба. Арт-терапія, її види.	Вивчити зв'язок мистецтва і терапевтичних практик	Практичне опанування можливостей арт-терапевтичних практик

Вимоги до контрольних практичних робіт	Опис контрольних практичних робіт
---	--

(Всі практичні роботи носять індивідуальний характер для кожного із здобувачів освіти окремо)	
	Практична робота №1. Підготовка і представлення власного ораторського виступу на тематику, дотичну до кваліфікаційної роботи
	Практична робота №2. Підготовка і представлення власного есе про вплив конкретного літературного твору
	Практична робота №3. Підготовка і представлення власного есе про вплив конкретного кінематографічного чи оперного твору

Вимоги до індивідуального завдання Всі роботи носять індивідуальний характер для кожного із здобувачів освіти окремо	Тематика рефератів
Індивідуальна репрезентація, відповіді на запитання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компенсаторна та катарсисна функція мистецтва. 2. Арістотель про психологію мистецтва. 3. Мистецька практика психоаналізу у дослідженнях З. Фрейда. 4. Теорія архетипів К. Юнга для психології творчої діяльності. 5. Талант і геніальність як психологічна проблема. 6. Проблеми психіки «вундеркінда». 7. Діагностика мистецького таланту. 8. Мислення та уява в образотворчому мистецтві. 9. Мислення та уява в літературі. 10. Символіка образів кіномистецтва. 11. Художньо-психологічні можливості театру. 12. Форми і жанри театру в сучасній культурі, їх суспільно-психологічний вплив. 13. Художньо-психологічний вплив кіно на глядача 14. Форми і жанри кіномистецтва. 15. Художньо-психологічні можливості впливу та маніпуляції медіа (радіо, телебачення, Інтернет). 16. Творчий процес поета. 17. Творчий процес художника.

	<ol style="list-style-type: none"> 18. Творчий процес режисера театру. 19. Творчий процес актора. 20. Творчий процес: свідоме і несвідоме. 21. Терапевтична роль комедії (в театрі й кіно). 22. Терапевтична роль телесеріалів. 23. Терапевтична роль кіно на військову тематику. 24. Терапевтична роль мелодрами. 25. Психологічний вплив на аудиторію воєнного кіно. 26. Жіноча поезія: специфіка психології сприйняття. 27. Жіночий роман: специфіка психології сприйняття. 28. Детектив у літературі: специфіка психології сприйняття. 29. Психологія ораторського мистецтва в педагогічній діяльності вищої школи. 30. Психологія ораторського мистецтва у лекційно-просвітницькій діяльності. 31. Детективний фільм: специфіка психології сприйняття. 32. Жанр хоррору (жахіття) в кіно: специфіка психології сприйняття. 33. Арт-терапія та її види. 34. Лялькотерапія. 35. Хореотерапія (лікування танцями) 36. Казкотерапія. 37. Лікування малюванням. 38. Хеппі енд у кіно як засіб арт-терапії. 39. Хеппі енд у літературі як засіб арт-терапії. 40. Особиста творчість як арт-терапія.
Вимоги до тестування	Тестування на сайті https://d-learn.pro/ або письмово в аудиторії

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Практичні заняття	60
Самостійна робота	

Індивідуальне завдання	20
Тестування	20
Залік	
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
Лекції																	
Практичні заняття					20		20			20							
Самостійна робота																	
Індивідуальні завдання												20					
Тестування													20				
Залік																	
Всього за тиждень					20		20			20			20	20			

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Навчальний корпус Навчально-наукового центру інституту мистецтв (вул. Української Перемоги, 34 корп. А), Музичне відділення (вул. Т. Цьоклера, 9), Бібліотека ННІМ та ЦК	Ноутбук (1 шт.), звуковідтворювальна техніка (1 шт.), відеопроєктор (1 шт.) планшет (1 шт.) переносний екран (1 шт.) вул. Цьоклера 9, ауд. 25
Література	
Базова	
<ol style="list-style-type: none"> Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Риторика: навч. посібник. Львів: Світ, 2001. 240 с. Бенеш Г. Психологія. Довідник. К.: Знання-Прес, 2007. 510 с. Білоус, П. В. Психологія літературної творчості: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2014. 216 с. (Серія "Альма-матер"). Бойчук І. І. Психологія музичного мистецтва: від ідеалу до ідентичності (професійний та особистісний аспекти): навч. посіб.: [для здобувачів 2-го 	

- (магістр.) рівня освіти]. Вид. 2-е. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, Рута, 2021. 213 с.
5. Варій М. Й. Психологія особистості: підручник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2016. 608 с.
 6. Гримич М. Традиційний світогляд та етнопсихологічні константи українців (Когнітивна антропологія). К.: Віпол, 2000. 380 с.
 7. Дроздова М.А. Психологія мистецтва: навч. Посібник / Чернігівський держ. педагогічний ун-т ім. Т.Г.Шевченка. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2006. 103 с.
 8. Загальна психологія. Діяльність. URL: <http://pidruchniki.com/18860313/psihologiya/diyalnist>
 9. Загальна психологія: підручник / За загальною ред. акад. С. Д. Максименка. 2-ге вид., переробл. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2004. 704 с.
 10. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ: Либідь, 2005. 464 с.
 11. Карпенко З. Аксіологічна психологія особистості. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2009. 512 с.
 12. Клименко, В. В. Психологія творчості: навч. посібник. К.: ЦНЛ, 2006. – 480 с.
 13. Малютіна Н. П. Перформативні практики: досвід осмислення: монографія. Одеса: Астропринт, 2021. 183 с.
 14. Міщиха, Л. П. Психологія творчості: навч. посіб. Ів.-Франківськ: Гостинець, 2007. – 448 с.
 15. Менжулін В. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні: монографія. Київ: НаУКМА; Аграр Медіа Груп, 2010. 455 с.
 16. Москалець В.П. Психологія особистості: курс лекцій для студ. спец. соціальна робота. Ів.-Франківськ: ЗАТ "Надвірнянська друкарня", 2010. 160 с.
 17. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник: у 3-х т. Т. 1. Херсон: Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с.
 18. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник: у 3-х т. Т. 2. Херсон: Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 277 с.
 19. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник: у 3-х т. Т. 3. Херсон: Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 179 с.
 20. Немкович О. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін: монографія. Київ, 2006. 534 с.
 21. Піхманець Р. В. Психологія художньої творчості (теоретичні та методологічні аспекти). К.: Наукова думка, 1991. 164 с.
 22. Платонова Н. Мистецтво. Енциклопедія. К.: Перо, 2008. 144 с.

23. Роменець, В. А. Психологія творчості: навч. посібник. 3-є вид. К.: Либідь, 2004. 288 с.
24. Савицька Н. В. Хронос композиторської життєтворчості: монографія. Львів: Сполом, 2008. 320 с.
25. Савицька О. В., Співак Л. М. Етнопсихологія: навч. посіб. Київ: Каравелла, 2011. 264 с.
26. Самойленко О. І. Психологія мистецтва: сучасні музикознавчі проєкції: монографія Херсон: Гельветика, 2020. 235 с.
27. Туриніна О. Л. Психологія творчості : навч. посіб. Київ : МАУП, 2007. 160 с.
28. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. К. : Знання, 2006. 341 с.

Допоміжна

29. Давидовський К. Мистецька діяльність як фактор формування культурного середовища. *Музичне мистецтво і культура: Наук. вісник Одеської державної музичної академії ім. А. В. Нежданової* / [Гол. ред. О. В. Сокол]. Одеса: Друкарський дім, 2010. Вип. 11. С. 228–238.
30. Дем'янець І. Мистецька діяльність Андрія Гнатишина в контексті музичної культури ХХ століття : автореф. дис... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2009. 20 с.
31. Дутчак В. Бандура і кітч. *Кітч у мистецтві, етосі та вихованні Колективна монографія*. Львів-Rzeszów: Растр-7, 2019. С. 44–55.
32. Дутчак В. Синергія творчості Володимира Луціва (Великобританія): до 90-річного ювілею митця. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 24. Том 1. С. 25–29. <http://journals.urau.ua/index.php/2308-4855/article/view/176712>
33. Дутчак В. Синергія творчості Зіновія Штокалка: традиція та інновація (до 100-річчя від дня народження). *УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ (НАПРЯМ: Мистецтвознавство)*. № 32 (2019). Рівне: РДГУ, 2019. С. 11–19. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpm.vi32.244>
34. Дутчак В. Синтез видів творчої діяльності бандуристів української діаспори: традиції і новаторство. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. І. Франка*. Дрогобич: Вид. дім «Гельветика», 2020. Вип. 29, том 5. С. 83–90. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209708>
35. Дутчак В. Засади взаємодії літератури і музичного мистецтва української діаспори упродовж ХХ – початку ХХІ ст. *Наукові записки Національного*

університету «Острозька академія», серія «Історичні науки». № 31. 2020. С. 186–193. DOI: 10.25264/2409-6806-2020-31-186-193

36. Дутчак В. Специфіка творчого універсалізму бандуристів української діаспори. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво*. 2022. № 5(1). С. 56-68. DOI: 10.31866/2616-7581.5.1.2022.258148

37. Яновський, М.І. Механізми психологічного впливу кінематографічного відеоряду на глядача: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук: 19.00.01 / Яновський Михайло Іванович. Харків, 2005. - 18 с.

38. Arts and culture as parts of the civilizing processes at the turn of millennium: collective monogr. / [M. Poplavskiy et al.]. Lviv; Toruń: Liha-Pres, 2020. 190 p.

39. Dutczak V. Kobięce inspiracje w twórczości Denusa Siczynskiego. *Musica Galiciana: Kultura muzyczna Galicji w kontekście stosunków polsko-ukraińskich*. Rzeszów: UR, 2019. S. 119–129.

40. Dutczak V. SYSTEM FUNCTIONING OF ART IN THE UKRAINIAN DIASPORA: PARADIGMS OF GENRE-STYLISTIC AND IMAGERY-THEMATIC SPHERES. *Art Spiritual Dimensions of Ukrainian Diaspora: Collective Scientific Monograph*. V. Dutczak (ed.). Dallas, USA: Primedia eLaunch LLC, 2020. ISBN 978-1-63752-716-0. DOI 10.36074/art-sdoud.2020, DOI 10.36074/art-sdoud.2020.chapter-1.

7. Контактна інформація

Кафедра	Музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, Української Перемоги 34 «а», каб.405, https://kmunim.pnu.edu.ua/ , +38(0342) 52-34-29 , kmunim@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Проф., док.мист. Дутчак В.Г.
Контактна інформація викладача	0661933266
	violetta.dutchak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/dzugk метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-
--------------------------	--

	<p>педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування</p> <p>Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) http://surl.li/dhres в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; Кодекси честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) http://surl.li/dhres, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету» Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) завдань практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури.</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, створення презентацій і проектів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою курсу; виконання додаткових завдань.</p>

Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p>Рекомендовані платформи: Платформа Coursera for Campus; сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); Erasmus+UA</p>
--------------------	---

Викладач _____ проф. Віолетта ДУТЧАК